

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้ เกิดการพัฒนา และได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่า อันเป็นผลทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังที่ภิญโญ สาร (2514 : 11) ได้กล่าวไว้ว่า "การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดที่รัฐใช้ในการพัฒนาประเทศในทุกด้าน" จึงถือได้ว่าการศึกษานับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง เพราะการศึกษานับเป็นรากฐานในการพัฒนาทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม พลเมืองที่ได้รับการศึกษาที่ดีจะเป็นประชากรที่มีคุณภาพในอนาคต รัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา จึงได้ขยายการศึกษาพื้นฐานจากระดับประถมศึกษาออกไปเป็นถึงระดับมัธยมศึกษาในปี 2530 ด้วยมุ่งหวังให้ประชาชนมีการศึกษาสูงขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการออกไปประกอบอาชีพ การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจึงมีความสำคัญ เพราะเป็นการผลิตกำลังคนในระดับกลางเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งรัฐได้ระบุไว้ใน แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 หมวดที่ 2 ข้อที่ 3.3 ว่า การศึกษาระดับมัธยมศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ และทักษะ ต่อจากการประถมศึกษาให้ผู้เรียนได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ทั้งในด้านวิชาการ และวิชาชีพ ตลอดจนมีความสามารถในการประกอบกรงานอาชีพตามควรแก่วัย

ส่วนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ศึกษาตามแนวความถนัด และความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หรือ เพื่อให้เพียงพอในการประกอบกรงานอาชีพที่ตนถนัด ทั้งอาชีพอิสระและรับจ้าง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาทักษะทางสังคมที่จำเป็น สำหรับการประกอบกรงานและอาชีพ และการอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2536 : 12 - 13)

อุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 3) กล่าวว่า โรงเรียน เป็นสถานที่ซึ่งอบรม ให้ความรู้แก่เยาวชน ภารกิจที่สำคัญของโรงเรียนคือ การพัฒนาเยาวชน หรือ การพัฒนาคนให้เป็นคนทั้งคนที่สมบูรณ์ ดังนั้นคนในชาติจะเป็นคนที่มีคุณภาพหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับการจัดการศึกษาของโรงเรียน เป็นสำคัญ ในการบริหารโรงเรียนนั้นผู้บริหารมีภารกิจมากมายที่จะต้องรับผิดชอบ ดังที่ กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 41) ได้กล่าวไว้ว่าในการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารมีหน้าที่หรือขอบข่ายงานจำแนกได้เป็น 6 ประเภท ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารธุรการและการเงิน การบริหารบุคคล การบริหารอาคารสถานที่ การบริหารกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งในงานต่างๆเหล่านี้ งานวิชาการถือได้ว่าเป็นงานที่มีความสำคัญมากซึ่งสอดคล้องกับที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 34) ได้กล่าวไว้ว่า ในการบริหารงานโรงเรียนนั้น การบริหารงานวิชาการถือได้ว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด เมื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประสบความสำเร็จ

การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานที่ผู้บริหารควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา หากผู้บริหารสามารถบริหารงานวิชาการให้ไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะส่งผลให้คุณภาพในการจัดการศึกษาสูงขึ้น ในทางตรงกันข้ามหากผู้บริหารละเลย ไม่เอาใจใส่ในการบริหารงานวิชาการ คุณภาพการเรียนการสอน หรือคุณภาพของการศึกษาก็ย่อมต่ำลง ซึ่งมีผลต่อคุณภาพของประชากร คือ ทำให้ประชากรด้อยคุณภาพ ส่งผลถึงการพัฒนา สังคม และ ประเทศชาติในอนาคต ดังที่นักการศึกษาหลายท่านได้เคยกล่าวไว้ เช่น

ภิญโญ สาธร (2526 : 324) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารการศึกษา หรือ ครูใหญ่ทุกคน ควรจะรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียน หรือ สถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ในด้านวิชาการแก่นักเรียน ครูใหญ่เป็นผู้นำในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นครู ให้คำแนะนำแก่ครู และประสานงานให้ครูทุกคน ทำงานร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพในด้านการสอน เมื่องานวิชาการสำคัญที่สุด การบริหารงานวิชาการ จึงมีความจำเป็น เป็นอันดับแรกในการบริหารงานด้านต่างๆในโรงเรียน

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 16 -17) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิด ในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับ การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหาร ดังนั้นความสำเร็จของสถานศึกษาจึงอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ

อุทัย อรรถมเดโช (2531: 75) กล่าวว่า โรงเรียนมีวัตถุประสงค์หลักคือ งานด้านวิชาการ หรือจะกล่าวกว้างๆ ก็คือผลการเรียนการสอน ปัจจัยการบริหารด้านอื่นๆที่จัดให้มีในโรงเรียน ก็เพื่อสนับสนุนให้เกิดมีการเรียนการสอนที่ดี ดังนั้นครูใหญ่ หรือ ผู้บริหารการศึกษา จะต้องเข้าใจและตระหนักในภาระหลักของตน ต้องเอาใจใส่ในการจัดวิชาการให้ดีที่สุด

อุทัย บุญประเสริฐ (2540:25) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนครอบคลุมงานโรงเรียนทั้งระบบ ดังนั้นโรงเรียนใดที่งานวิชาการก้าวหน้า มักจะมีชื่อเสียง เป็นที่นิยม เป็นที่ยอมรับ ส่วนโรงเรียนใดงานวิชาการล้าหลังอ่อนด้อย มักไม่เป็นที่นิยม ชาติศรีธา ไม่เป็นที่ยอมรับ

สุจริต เพ็ชรขอบ และ วลัย อารุณี (2530 : 2) กล่าวไว้ว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในปัจจุบันทั้งมัธยมศึกษาดอนต้นและตอนปลายยังมีคุณภาพไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งอาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น จำนวนนักเรียน วุฒิครู สมรรถภาพในการสอน ห้องสมุด อาคารสถานที่ สื่อการเรียนการสอน รวมทั้งเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ และงบประมาณที่ได้รับ ทำให้เกิดปัญหา เรื่องผู้ปกครองเลือกที่เรียนให้แก่บุตรหลานของตน โดยการแก่งแย่งกันสมัครเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในกรุงเทพมหานคร และในโรงเรียนประจำจังหวัดที่มีระดับคุณภาพการศึกษาสูง แม้โรงเรียนเหล่านั้นจะอยู่ห่างไกลจากบ้านของนักเรียน หรือ เสียค่าใช้จ่ายสูงก็ตาม ดังนั้น จึงจำเป็นที่โรงเรียนทุกแห่งที่มีระดับคุณภาพการศึกษาต่ำจะต้องพัฒนาการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารด้านวิชาการ เพื่อให้มีมาตรฐานสูงขึ้นจนเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและนักเรียน

จากการที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้กระจายอำนาจให้โรงเรียน ดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียน และตัดสินผลการเรียนเองในทุกระดับชั้นเรียน ทำให้มาตรฐานในการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลแตกต่างกันไปตามสภาพของโรงเรียน เพื่อให้ทราบถึงมาตรฐานคุณภาพของนักเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย กรมวิชาการจึงได้ดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2526 เป็นต้น

มา โดยการตรวจสอบคุณภาพของนักเรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยดำเนินการประเมินทุกๆ 2 ปี ปรากฏว่า ผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดปทุมธานี อยู่ในเกณฑ์ต่ำ การประเมินคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษา 2538 กรมวิชาการได้แบ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มที่มีความสามารถ ด้านความรู้ ความคิด และคุณลักษณะ ในระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ จังหวัดปทุมธานีเป็นจังหวัดในเขตปริมณฑล ที่นักเรียนมี ความรู้ ความสามารถ ความคิด และคุณลักษณะทุกทางหรือส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มต่ำ ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย (กรมวิชาการ , 2540 : 44 , 48)

จากการศึกษาเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2541 ของสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี (2541 : 32) ปรากฏว่าได้มีการระบุถึงปัญหาในการจัดการศึกษาที่สำคัญของจังหวัด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนทุกระดับชั้นอยู่ในระดับต่ำ มีนักเรียนจำนวนมากมีผลการเรียน 0, ๑, มส และ มข และที่น่าสังเกต คือ หลายโรงเรียนมีนักเรียนในระดับ ชั้น ม. 3 และ ม. 6 จำนวนมาก ไม่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2540 เนื่องจากไม่ผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร นอกจากนั้น ยังได้มีการระบุถึงเป้าหมาย ของการพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของจังหวัด ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2541 ของสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี ว่า ต้องปรับปรุงคุณภาพให้นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ให้นักเรียนที่สอบไม่ผ่านมีจำนวนน้อยที่สุด ให้มีการเร่งรัดคุณภาพการเรียนการสอน

จากสภาพปัญหาการศึกษาที่คุณภาพการศึกษาของนักเรียนในจังหวัดต่ำ อาจเนื่องมาจากความบกพร่องด้านใดด้านหนึ่งในการบริหารงานวิชาการ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาพิจารณาหาแนวทางแก้ไข เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาของจังหวัดให้มีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา มีหลายประการ เช่น ระบบการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และ ผู้ปกครอง รวมทั้งตัวนักเรียน ทั้งนี้ปัจจัยที่สำคัญที่สุด คือ ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้นำในด้านวิชาการของโรงเรียน

จังหวัดปทุมธานี เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร อยู่ใกล้แหล่งความเจริญ แต่จากการประเมินผลคุณภาพการศึกษา ของกรมวิชาการปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานีอยู่ในกลุ่มต่ำมาตลอด จึงทำให้คิดว่าน่าจะต้องมีปัญหบางประการ ที่เป็นอุปสรรคในการบริหารงานด้านวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด

กรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี เพื่อจะได้นำผลที่ได้จากการศึกษา เสนอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบนำไปพิจารณาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี เพื่อให้มีคุณภาพสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานีครั้งนี้ จะศึกษาตามขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา, ม.ป.ป.) 11 ประการ ได้แก่

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การจัดทำแผนการเรียน
3. การจัดทำตารางการเรียนการสอน
4. การจัดครูเข้าสอน
5. การพัฒนาการเรียนการสอน
6. การจัดการเรียนการสอน
7. การพัฒนาครูทางด้านวิชาการ
8. การจัดกิจกรรมนักเรียน
9. การวัดและการประเมินผลการเรียน
10. งานทะเบียนนักเรียน
11. การประเมินผลงานวิชาการ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ ตลอดจนผู้รักษาราชการแทน
2. ผู้ช่วยผู้บริหาร หมายถึง ผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ ที่ปฏิบัติงานด้านวิชาการ หรือผู้รักษาราชการแทน
3. ครูอาจารย์ หมายถึง ครูอาจารย์ที่ปฏิบัติการสอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี
4. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมทุกอย่างของโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อที่จะส่งเสริมการพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน
5. การวางแผนงานวิชาการ หมายถึง การจัดระบบบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การรวบรวมและจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดทำคู่มือครู คู่มือนักเรียน การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานด้านวิชาการ การวางแผนดำเนินงานประมาณในการบริหารงานวิชาการ การจัดทำแผนงาน โครงการด้านวิชาการ และการจัดบุคลากรประสานงานกับแหล่งวิทยาการ
6. การจัดแผนการเรียน หมายถึง การกำหนดแผนการเรียนให้ผู้เรียน ได้เลือกเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร โดยคำนึงถึงความพร้อมด้านต่างๆของโรงเรียน ความต้องการของชุมชน และทรัพยากรท้องถิ่น การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน การจัดปฐมนิเทศนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับแผนการเรียนและการลงทะเบียนเรียน การพิจารณาเลือกใช้แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ การประสานแผนการเรียนกับสถาบันอื่น การประเมินผล และ การปรับปรุงการจัดแผนการเรียน
7. การจัดตารางการเรียนการสอน หมายถึง การจัดตารางสอนประเภทต่างๆ ได้แก่ ตารางสอนประจำชั้น ตารางสอนประจำตัวครู ตารางสอนประจำหมวดวิชา ตารางสอนรวม การจัดทำตารางการใช้ห้องเรียนและสถานที่ การประเมินผลการจัดตารางสอน การปรับปรุงการจัดตารางสอน รวมทั้งการจัดสอนซ่อมเสริม
8. การจัดครูเข้าสอน หมายถึง การจัดครูเข้าสอนในรายวิชาต่างๆ ตามวุฒิ หรือประสบการณ์ การจัดครูให้เพียงพอเหมาะสมในแต่ละหมวดวิชา และการจัดครูเข้าสอนแทนหรือจัดทำสื่อการสอนแทน
9. การพัฒนาการเรียนการสอน หมายถึง การส่งเสริมให้ครูนำวิธีการสอน และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิควิธีการและเทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดทำ

มีบริการแนะแนวแก่นักเรียน ตลอดจนการติดตามประเมินผล เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้

10.การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำแผนการทำแผนการสอน โครงการสอน หรือบันทึกการสอน การจัดหา การจัดทำให้บริการอำนวยความสะดวกในการใช้ หรือผลิตสื่อการสอน การจัดหาแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ การจัดบริการห้องสมุด การจัดทำแผนการใช้อุปกรณ์ ในโรงเรียนและการใช้ทรัพยากรร่วมกับสถานศึกษาอื่น

11.การพัฒนาครูด้านวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถของครู เช่น การนิเทศภายใน การจัดฝึกอบรม การประชุมสัมมนา การส่งเสริมให้ครู ผลิตเอกสารทางวิชาการและค้นคว้าวิจัย การส่งเสริมให้ครูศึกษาต่อ หรือศึกษาสูงาน

12.การจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับนโยบายของกรมสามัญศึกษา

13.การวัดและประเมินผลการเรียน หมายถึง การรวบรวมและชี้แจงระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การดำเนินงานตามปฏิทิน และแนวปฏิบัติการวัดและ ประเมินผล การจัดทำเครื่องมือ เอกสารและแบบฟอร์ม การวัดและประเมินผล การวิเคราะห์ ข้อสอบ การจัดทำธนาคารข้อสอบ การจัดทำเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ การอำนวยความสะดวกในการวัด และการประเมินผล การรายงานผลการเรียน การควบคุมตรวจสอบการวัดและประเมินผลให้เป็นไป ตามระเบียบ

14.งานทะเบียนนักเรียน หมายถึง การจัดทำทะเบียนต่างๆที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน การเก็บรักษาเอกสาร และการให้บริการ

15.การประเมินผลงานวิชาการ หมายถึง การประเมินผลการทำงานด้านวิชาการ เป็นระยะ การตรวจสอบหลักฐานการดำเนินงานด้านวิชาการ การวิเคราะห์และประเมินผลงาน วิชาการ เพื่อการปรับปรุงงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย ไปเป็นข้อมูลประกอบการ พิจารณา หาแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้มามาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานีสูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ และครูอาจารย์ จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี 22 โรงเรียน จำนวน 1,424 คน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 22 คน และ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ 22 คน ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รวม 44 คน

2. กลุ่มครูอาจารย์ ได้แก่ ครูอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี โดยการสุ่มตัวอย่างดังนี้ จากประชากรครูอาจารย์จำนวน 1,380 คน เปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 302 คน หาจำนวนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน โดยการเทียบสัดส่วนจากจำนวนครูในโรงเรียน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 346 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และ แบบสอบถาม

1. แบบสัมภาษณ์ ให้สัมภาษณ์ ผู้บริหาร และผู้ช่วยผู้บริหาร เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี

2. แบบสอบถาม ใช้สอบถามครูอาจารย์ เป็นแบบตรวจสอบรายการ และปลายเปิด แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ในการวิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาบทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของโรงเรียนใน ด้านวิชาการ
2. สร้างแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามขึ้น ตามรอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ของกรมสามัญศึกษา ตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา และให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และความถูกต้องในการใช้ภาษา
4. นำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอให้บัณฑิตวิทยาลัย ออกหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยถึงกรมสามัญศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยจากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และเดินทางไปสัมภาษณ์พร้อมกับรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ดำเนินการวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

การนำเสนอข้อมูล

นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปตารางประกอบความเรียง

ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิจัย

รายงานผลการวิจัย นำเสนอเป็น 5 บท ตามลำดับดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับชั้นในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การบริหารการศึกษา การบริหารงานวิชาการ สภาพทั่วไปและการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ